

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 32Ps/19/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3123212130
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Barbora Čavojská
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2024:3123212130.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín sudkyňou JUDr. Barborou Čavojskou vo veci spôsobilosti na právne úkony A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. D. XXX/X, E., v konaní zastúpeného procesným opatrovníkom Mestom Trenčín, Mierové námestie 1/2, Trenčín, za účasti E. B., nar. XX.XX.XXXX, o návrhu navrhovateľa Okresnej prokuratúry Trenčín, Bernolákova 2, Trenčín na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, takto

rozhodol:

I. A. B., F. B., nar. XX.XX.XXXX, r.č. XXXXXX/XXXX, trvale bytom C. D. XXX/X, E. sa obmedzuje spôsobilosti na právne úkony tak, že nie je spôsobilý nakladať s hnutelným a nehnuteľným majetkom, akýmkoľvek spôsobom ho zaťažovať, spísať závet, preberať dôchodok, respektíve iné dávky alebo finančnú hotovosť, nie je spôsobilý uzatvárať kúpne zmluvy, zmluvy o pôžičke a úvere, darovacie zmluvy, zámenné zmluvy, ručiť v akýchkoľvek finančných transakciách, podpisovať akékoľvek zmenky a šeky, nie je spôsobilý konať pred štátnymi orgánmi, orgánmi verejnej správy Slovenskej republiky aj ostatnými orgánmi verejnej správy pôsobiacimi mimo územia Slovenskej republiky, finančnými inštitúciami, nie je spôsobilý rozhodovať o akejkoľvek zdravotnej a sociálnej starostlivosti.

II. V ostatných právnych úkonoch jeho spôsobilosť zostáva nedotknutá.

III. A. B. je schopný výkonu volebného práva a je schopný hospodáriť s hotovosťou do 150 Eur mesačne.

IV. A. B. sa ustanovuje opatrovník Mesto Trenčín, Mierové námestie 1/2, Trenčín. Opatrovník ako zákonný zástupca osoby obmedzenej spôsobilosti na právne úkony je oprávnený a povinný v rozsahu obmedzenia v spôsobilosti na právne úkony A. B. zastupovať a spravovať jeho majetok. Ak pri spravovaní majetku nejde o bežné veci, je na nakladanie s majetkom potrebné schválenie súdu.

V. Opatrovník je povinný riadne vykonávať funkciu a dbať na pokyny súdu.

VI. Opatrovník je povinný počas zastupovania podávať súdu dvakrát ročne správy o svojej činnosti, o sociálnych a majetkových pomeroch osoby obmedzenej spôsobilosti na právne úkony, o správe jej majetku, vždy k 30.06. a k 31.12. príslušného kalendárneho roka. Po skončení svojej funkcie je opatrovník povinný do 30 dní súdu podať záverečný účet o správe majetku osoby obmedzenej spôsobilosti na právne úkony.

IV. Štátu sa nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ō v o d n e n i e :

1. Navrhovateľ sa návrhom doručeným tunajšiemu sudu dňa 15.12.2023 domáhal, aby súd pozbavil spôsobilosti na právne úkony A. B. v rozsahu rozhodovania o spôsobe svojej liečby, o potrebe zdravotnej starostlivosti, o spôsobe, čase a mieste liečby a o hospitalizácii, rozhodovania o umiestnení do zariadenia sociálnych služieb alebo iných obdobných zariadení, nakladania s finančnými prostriedkami akejkoľvek hodnoty, nakladania s hnutelným a nehnuteľným majetkom, uzatvárať zmluvy a preberania záväzkov akéhokoľvek druhu, preberania poštových zásielok, komunikácie so štátnymi orgánmi, orgánmi verejnej správy, orgánmi územnej samosprávy a ďalšími inštitúciami. Ďalšie prípadné obmedzenie navrhol doplniť v zmysle záverov znaleckého dokazovania. Za opatrovníka navrhol ustanoviť Mesto Trenčín. V návrhu uviedol, že uznesením povereného príslušníka Obvodného oddelenia PZ Trenčín ČVS: ORP- 745fTN-TN- 2023 zo dňa 28.07.2023 bolo podľa § 199 odsek 1 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie pre prečin nebezpečné vyhrážanie podľa § 360 odsek 1, odsek 2 písmeno b) Trestného zákona s poukazom na § 139 odsek 1 písmeno c) Trestného zákona. Následne uznesením povereného príslušníka Obvodného oddelenia PZ Trenčín ČVS: ORP- 745/TN-TN- 2023 zo dňa 29.07.2023 bolo podľa § 206 odsek 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie A. B. nar. XX.XX.XXXX v E., trvale bytom E., G. D. XXX/X pre prečin nebezpečné vyhrážanie podľa § 360 odsek 1, odsek 2 písmeno b) Trestného zákona s poukazom na § 139 odsek 1 písmeno c), písmeno e) Trestného zákona na skutkovom základe, že obvinený dňa 26.07.2023 v čase približne o 15. OO hod. v byte H. XX I. J. G. D. XXX/X, E. po predchádzajúcej slovnej výmene bez fyzického napadnutia povedal poškodenej - matke E. B. "zabijem ťa", pričom jej vzápätí na to povedal "zabi ma ty, nech sa netrápim, nech mám pokoj, nech sa to ukončí", čím sa obvinený poškodenej - svojej matke E. B. vyhrážal smrťou takým spôsobom, že to u nej mohlo vzbudiť dôvodnú obavu o život a zdravie a zároveň to u oznamovateľky, susedy K. L., ktorá dané vyhrážky počula z balkóna susedného bytu, vzbudilo dôvodnú obavu o život a zdravie E. B. a čin spáchal na chránenej osobe - blízkej osobe a osobe vyššieho veku, s ktorou žije v spoločnej domácnosti. Okresný súd Trenčín uznesením sp.zn. 6Tp/862023 zo dňa 31.07.2023 rozhodol o vzatí obvineného A. B. do väzby z dôvodu uvedeného v § 71 odsek 1 písmeno c) Trestného poriadku. Väzba sa u obvineného začala dňa XX.XX.XXXX M. H. N. XX.XX B. v Ústave na výkon väzby Ilava. Nakoľko obvinený bol v minulosti z dôvodu psychiatrického ochorenia ústavne hospitalizovaný a bol tak daný predpoklad, že môže trpieť duševnou chorobou alebo poruchou a zároveň v neprimeranom množstve požíval alkohol, bol Okresným súdom Trenčín sp. zn. 6Tp/102/2023 vydaný príkaz na vyšetrenie duševného stavu zo dňa 14.08.2023, na podklade ktorého následne vyšetrovateľ PZ pribral uznesením do konania znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvia psychiatria. Zo znaleckého posudku znaleckej organizácie Centrum duševného zdravia, s. r. o. Bánovce nad Bebravou, z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria Č. 175/2023, vyplynulo, že u obvineného A. B. v priebehu posledných niekoľkých rokov opakovane došlo k psychotickej (v zmysle choromyselnosti) dekompenzácií jednak veľmi pravdepodobne v súvislosti s abúzom alkoholu; hlavne ale v dôsledku totálnej anozognózie, nozoagnózie; non - compliance, vynechanie medikácie; do stavov s psychotickými obsahmi myslenia v zmysle paranoidných emulatórnych a perzekučných bludov. Obvinený bol v čase spáchania trestnej činnosti v stave psychotickej dekompenzácie s bludnými emulatórnymi i perzekučnými obsahmi myslenia. O týchto svojich prejavoch duševnej choroby v rámci totálnej anozognózie (nedostatku náhľadu na ochorenie) nevedel a nemohol vedieť. V dôsledku psychotického stavu obvinený nevedel a nemohol rozpoznať protiprávnosť a spoločenskú nebezpečnosť svojho konania; ani nevedel a nemohol toto svoje konanie ovládať. Jeho rozpoznávacie a ovládacie schopnosti boli v čase spáchania trestnej činnosti vymiznuté. V súčasnej dobe obvinený chápe zmysel trestného konania v psychoticky zmenenej forme a miere. Stav obvineného je možné ovplyvniť psychiatrickou medikáciou v zmysle atypických antipsychotických neuroleptik, za samozrejmeho dodržiavania absolútnej abstinencie. Požitie alkoholu má s veľkou pravdepodobnosťou potenciujúci účinok pri psychotických dekompenzáciách

duševného stavu posudzovaného. Abúzus (zneužívanie) alkoholu obvineným má symptomatickú formu; jedná sa o akúsi samoliečiteľskú autosanačnú aktivitu, keď sa mu po požití alkoholu subjektívne uľaví od jeho bludných predstáv. Nejedná sa o závislosť vo svojej charakteristickej podobe. Pobyt obvineného na slobode je vzhľadom na jeho duševný stav pre spoločnosť nebezpečný z psychiatrického hľadiska. Znalec odporúča uloženie ochranného psychiatrického liečenia ústavnou formou. Z výpisu z ústrednej evidencie priestupkov Ministerstva vnútra Slovenskej republiky vyplynulo, že A. B. mal evidované od roku 2022 doposiaľ dva priestupky (priestupok proti majetku a priestupok proti občianskemu spolunažívaniu). Uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry Trenčín Č. 2Pv 369/23/3309-41 zo dňa 19.10.2023 bolo podľa § 215 odsek 1 písmeno e) Trestného poriadku zastavené trestné stíhanie obvineného A. B., trvale bytom C. D. XXX/X, E., nakoľko v čase činu nebol pre nepríčetnosť trestne zodpovedný. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňom 03.11.2023. Vzhľadom na opísané okolnosti Okresný súd Trenčín uložil uznesením Okresného súdu Trenčín pod sp. zn. 7 Nt 46/2023 zo dňa 12.12.2023 A. B. na návrh prokurátora ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou podľa § 73 odsek 1 Trestného zákona. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 12.12.2023. Vo vyššie uvedenom znaleckom posudku sa taktiež konštatuje, že A. B. po rozpade rodiny žije v spoločnej domácnosti s matkou, miera prostriedky získané po rozvode. Sociálny úpadok, problémy v spolužití v činžovom dome, opakovane vyšetřovaný psychiatricky, nastavovaný na medikáciu, ktorú nedodržiava najmä kvôli totálnej anozognózi, čo odôvodňuje v rámci dissimulačných tendencií absenciou zdravotného poistenia na Slovensku. Sťažnosti susedov na neprispôsobivé správanie v súvislosti s abúzom alkoholu samotného posudzovaného i jeho matky E. B. vyústili do podania trestného oznámenia. Prihliadnuc na vyššie uvedené, a to predovšetkým na závery znaleckého posudku, v ktorých znalec zistil u A. B. psychotickú dekompenzáciu osobnosti, mal navrhovateľ za to, že v danom prípade sú naplnené formálne podmienky na podanie návrhu na začatie konania o posúdenie dôvodov na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony A. B.. Vzhľadom na skutočnosť, že obvinený v čase spáchania trestného činu trpel duševnou poruchou, v dôsledku ktorej nevedel rozpoznať protiprávnosť činu ani ovládať svoje konanie vrátane nadmerného požívania alkoholu u posudzovaného, je daný zo strany štátu právny záujem na tom, aby A. B. súd obmedzil spôsobilosť na niektoré právne úkony a ustanovil mu opatrovníka. Navrhovateľ právny záujem na obmedzení spôsobilosti na právne úkony osoby A. B. odôvodnil ochranou záujmov samotného A. B.. Obmedzenie spôsobilosti na právne úkony v navrhovanom rozsahu považoval v prípade osoby A. B. za spôsob ako zabezpečiť, aby boli chránené práva menovaného. Uvedené je nevyhnutné aj z dôvodu, aby bolo dostatočne zabránené tomu, aby sa A. B. nestal predmetom uzatvárania špekulatívnych právnych úkonov. Zároveň tu s poukazom na zdravotnú dokumentáciu vrátane znaleckého posudku vyhotoveného v trestnom konaní existuje dôvodné podozrenie, že A. B. si dostatočne neuvedomuje následky svojho konania, pretože jeho duševná choroba mala reálny dopad na jeho konanie v trestnej rovine. V časti konania o ustanovenie opatrovníka v prípade obmedzenia spôsobilosti na právne úkony A. B. navrhol navrhovateľ za účelom stanovenia vhodnej osoby ustanoviť mesto Trenčín z dôvodu, že nikto iný z jeho blízkeho okolia neprihádza v súčasnosti v úvahu (matka posudzovaného - E. B. pravidelne požíva alkoholického nápoja a jeho brat O. B. sa dlhodobo zdržiava v zahraničí a Slovenskú republiku navštevuje zriedkakedy).

2. Uznesením tunajšieho súdu č.k. 32Ps/19/2023-19 zo dňa 12.01.2024 bolo A. B. ustanovené pre konanie vedené pod sp.zn. 32Ps/19/2023 za procesného opatrovníka Mesto Trenčín.

3. Uznesením tunajšieho súdu č.k. 32Ps/19/2023-67 zo dňa 14.08.2024 bola do konania pribratá ako účastník konania matka osoby, o spôsobilosti na právne úkony, ktorej sa koná, E. B., nar. XX.XX.XXXX.

4. Súd v danej veci vykonal pojednávanie, na ktorom rozhodol vo veci samej, dňa 15.08.2024 za osobnej prítomnosti A. B., navrhovateľa – prokurátora Okresnej prokuratúry Trenčín, matky vyšetřovaného E. B. a procesného opatrovníka - zástupkyne Mesta Trenčín. Na pojednávaní bol vypočutý i znalec O. O. P..

5. Navrhovateľ na pojednávaní uviedol, že trvá na podanom návrhu aj vzhľadom na znalecký posudok vypracovaný k veci. Uviedol, že zo znaleckého posudku vyplýva, že u vyšetrovaného sa jedná o duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodného charakteru a znalec navrhol obmedziť vyšetrovaného na ním uvedené špecifické úkony. Ohľadne opatrovníka v prípade obmedzenia spôsobilosti na právne úkony uviedol, že odporúča ustanoviť Mesto Trenčín, keďže matka vyšetrovaného pravidelne denne užíva alkohol a je riziko, že v prípade nečakanej situácie na strane vyšetrovaného, ktorú bude potrebné promptne vyriešiť, môže nastať u matky zlyhanie. Taktiež je riziko, že by nepodávala riadne správy na súd. Navyše samotný trestný čin nebezpečného vyhrážania v minulosti bol spáchaný voči matke vyšetrovaného.

6. Procesný opatrovník Mesto Trenčín súhlasilo s obmedzením spôsobilosti na právne úkony A. B., nesúhlasilo, aby bolo ustanovené za opatrovníka A. B.. O. A. B. nesúhlasila s obmedzením spôsobilosti na právne úkony A. B., v prípade, že by ho súd obmedzil navrhovala seba ustanoviť za opatrovníka.

7. Osoba, o ktorej spôsobilosti na právne úkony sa koná A. B. s návrhom nesúhlasil.

8. Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľa, procesného opatrovníka, matky vyšetrovaného, osoby, o ktorej spôsobilosti na právne úkony sa koná, znalca, oboznámením listinných dôkazov, najmä znaleckého posudku a zistil nasledovný skutkový a skutočný stav veci:

9. Zo znaleckého posudku O. O. P. zo dňa 15.05.2024, znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, vyplynulo, že vyšetrovanú osobu je potrebné vzhľadom na jej zdravotný stav, duševnú poruchu trvalého charakteru – bludovú poruchu a poruchy psychiky a správania zapríčinené užívaním alkoholu – škodlivé užívanie obmedziť v spôsobilosti na právne úkony. Vyšetrovaná osoba nie je schopná zodpovedne vybavovať svoje záležitosti, nemá schopnosť kontroly a ani nebude mať schopnosť kontroly a tzv. ovládania sa v kontexte rozvinutého emulačného a paranoidne perzekučného bludu a bludného presvedčenia v situáciách s tým korelujúcich – v prípade, že sa nebude podrobovať potrebnej psychiatrickej liečbe s podporou abstinencie od alkoholu. Vyšetrovaná osoba nie je spôsobilá samostatne rozhodovať o akejkoľvek zdravotnej či sociálnej starostlivosti, spôsobe, čase a mieste liečby a o hospitalizácii, disponovať s finančnými prostriedkami nad sumu 5 Eur denne, nakladať s hnutelným a nehnuteľným majetkom, uzatvárať kúpno-predajné zmluvy ani iné zmluvy, z ktorých by pre neho vyplývalo akékoľvek plnenie, preberať poštové zásielky, vybavovať úradné záležitosti pred štátnymi orgánmi, orgánmi verejnej správy a samosprávou.

10. Podľa § 10 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je vôbec schopný robiť právne úkony, súd ho pozbaví spôsobilosti na právne úkony. Ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopný robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jeho spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

11. Podľa § 231 z.č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (CMP), v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje o a) obmedzení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony, b) zmene obmedzenia spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony, c) navrátení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony.

12. Podľa § 236 CMP účastníkmi konania o spôsobilosti na právne úkony sú navrhovateľ a ten, o koho spôsobilosti na právne úkony sa koná.

13. Podľa § 239 CMP ten, o koho spôsobilosti sa koná, má v konaní spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu.

14. Podľa § 240 ods. 1, 3 CMP súd ustanoví procesného opatrovníka tomu, o koho spôsobilosti sa koná, ak nemá zákonného zástupcu. Rozhodnutie vo veci samej súd okrem zákonného zástupcu alebo procesného opatrovníka doručí aj osobe, o ktorej spôsobilosti sa koná. Osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná, môže požiadať, aby jej súd doručoval všetky písomnosti v konaní.

15. Podľa § 243 ods. 1, 2 CMP súd vyslúchne osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná. Súd výsluch uskutoční spôsobom, ktorý je vhodný a primeraný s ohľadom na zdravotný stav. Ak je výsluch na ujmu zdravotného stavu, možno od výsluchu upustiť. Súd v takom prípade osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná, vzhliadne.

16. Podľa § 244 CMP súd v konaní ustanoví a vyslúchne znalca.

17. Podľa § 248 ods. 1 a 2 CMP konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277. Ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

18. Podľa § 251 ods. 1 CMP trovy dôkazov platí štát.

19. Podľa § 272 CMP súd ustanoví opatrovníka fyzickej osobe, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

20. Podľa § 274 ods. 2 CMP v uznesení, ktorým ustanovuje opatrovníka, súd vymedzí rozsah opatrovníckych práv a povinností v súlade s účelom, na ktorý bol opatrovník ustanovený.

21. Podľa § 275 CMP súdom ustanovený opatrovník vykonáva svoje práva a povinnosti riadne a dbá na pokyny súdu.

22. Podľa § 277 ods. 1 CMP súd dohliada na spôsob výkonu funkcie opatrovníka.

23. Podľa § 27 ods. 2 Občianskeho zákonníka, zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorého súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník.

24. Podľa § 28 Občianskeho zákonníka, ak zákonní zástupcovia sú povinní aj spravovať majetok tých, ktorých zastupujú, a ak nejde o bežnú vec, je na nakladanie s majetkom potrebné schválenie súdu.

25. Z ustálenej súdnej praxe vyplýva, že v konaní o obmedzení spôsobilosti na právne úkony sa súd musí zamerať predovšetkým na zistenie duševného stavu osoby, ktorej sa konanie bezprostredne týka, teda či táto osoba je skutočne postihnutá duševnou poruchou a či táto porucha dosahuje intenzitu predpokladanú ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Ide o otázku skutkovú, pri riešení ktorej súd musí spolupracovať so znalcami lekármi, prípadne s príslušnými zdravotníckymi ústavmi. Ďalším predpokladom rozhodnutia súdu v tomto konaní je zistenie či duševnou chorobou postihnutá osoba je alebo nie je schopná z tohto dôvodu si sama obstarávať svoje veci. Pri riešení tejto otázky súd vychádza zo skutkových zistení urobených na základe posudku znalcov lekárov v súvislosti s ostatnými výsledkami dokazovania (R 6/1964).

26. V danej veci mal súd z vykonaného dokazovania za preukázané, že A. B. trpí duševnou poruchou trvalého charakteru – bludovou poruchou a poruchami psychiky a správania zapríčinených užívaním alkoholu – škodlivým užívaním. Zo znaleckého posudku vyplýva, že predmetná duševná choroba sa u vyšetrovaného prejavuje nevnímaním svojej choroby a tým aj potreby liečiť ju psychiatrickou cestou. Pri neliečení prítomného emulačného bludu s paranoidne perzekučným bludom bude proband siahť po „samoliečbe“ cestou alkoholu, prípadne kombinácii s anxiolytikami, ešte v horšom prípade s drogami, čím sa uzavretý bludný kruh pretransformuje do bludnej špirály s rozvojom a akceleráciou vzájomného potrencovania sa potátorstva a paranoidne emulačných presvedčení s rizikom patologicky podmieneného správania sa voči svojmu okoliu, ktoré by mohlo mať snahu probandovi dohovárať, resp. ho usmerňovať, prípadne voči sebe pri dosiahnutí stavu bezvýchodiskovosti v rámci depresívneho prežívania. Pri výsluchu na pojednávaní znalec zotrval na svojich záveroch v znaleckom posudku. Z výsluchu matky vyšetrovaného vyplynulo, že A. B. aktuálne navštevuje ambulantnú psychiatricku, avšak napriek odporúčaniam lekárky fajčí a denne pije asi 3 pivá. Taktiež matka vyšetrovaného uviedla, že či syn berie lieky nekontroluje, mala za to, že ich berie. Vyšetrovaný toho času žije s matkou, nepoberá žiadne dávky, žiadosť o invalidný dôchodok si nepodal, taktiež si nepodal žiadosť o sociálnu dávku z Q., kde predtým 18 rokov žil a pracoval. Dňa 26.07.2023 sa vyšetrovaný dopustil konania voči jeho matke E. B. ako poškodenej, pre ktoré bolo vedené trestné stíhanie pre prečin nebezpečného

vyhrážania, pričom uznesením Okresnej prokuratúry Trenčín č. 2 Pv 369/23/3309-41 zo dňa 19.10.2023 bolo predmetné trestné stíhanie zastavené, pretože obvinený nebol v čase činu pre nepríčetnosť trestne zodpovedný. Zo znaleckého posudku znaleckej organizácie Centrum duševného zdravia, s.r.o., z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria vyplynulo, že u A. B. v priebehu posledných niekoľkých rokov opakovane došlo k psychotickej (v zmysle choromyselnosti) dekompenzácií jednak veľmi pravdepodobne v súvislosti s abúzom alkoholu, hlavne ale v dôsledku totálnej anozognózie, nozoagnózie, non – compliance, vynechanie medikácie, do stavov s psychotickými obsahmi myslenia v zmysle paranoidných emulatočných a perzekučných bludov. Vzhľadom na vykonané dokazovanie mal súd za preukázané, že boli splnené zákonom stanovené podmienky ustanovenia § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony osoby o spôsobilosti na právne úkony, ktorej sa jedná a A. B. je potrebné obmedziť spôsobilosti na právne úkony tak, ako je to uvedené vo výroku I. tohto rozsudku, a to aj napriek skutočnosti, že A. B. s obmedzením spôsobilosti na právne úkony nesúhlasil. Súd mal s poukazom na všetky uvedené skutočnosti za to, že vyšetovaný A. B. nie je spôsobilý nakladať s hnutelným a nehnuteľným majetkom, akýmkoľvek spôsobom ho zaťažovať, spísať závet, preberať dôchodok, respektíve iné dávky alebo finančnú hotovosť, nie je spôsobilá uzatvárať kúpne zmluvy, zmluvy o pôžičke a úvere, darovacie zmluvy, zámenné zmluvy, ručiť v akýchkoľvek finančných transakciách, podpisovať akékoľvek zmenky a šeky, nie je spôsobilý konať pred štátnymi orgánmi, orgánmi verejnej správy Slovenskej republiky aj ostatnými orgánmi verejnej správy pôsobiacimi mimo územia Slovenskej republiky, finančnými inštitúciami, nie je spôsobilý rozhodovať o akejkoľvek zdravotnej a sociálnej starostlivosti. V záujme ochrany práv vyšetovanej osoby súd návrhu vyhovel a podľa § 231 CMP rozhodol o obmedzení spôsobilosti na právne úkony A. B. tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku, pričom zobral do úvahy aj závery znaleckého posudku a skutočnosť, že v roku 2023 sa vyšetovaná osoba dopustila voči svojej matke skutku, ktorý naplnil znaky trestného činu nebezpečného vyhrážania, avšak vzhľadom na uznanie vyšetovaného za nepríčetného bolo trestné konanie zastavené, čím sa dopustil konania ktoré by inak bolo trestné a ktorým u poškodenej vzbudil strach o jej život. Vzhľadom na zdravotný stav vyšetovaného nie je v jeho záujme, aby naďalej bol oprávnený vykonávať právne úkony, na výkon ktorých bol obmedzený. Súd ponechal vyšetovanej osobe právo na výkon volebného práva a právo hospodáriť s hotovosťou do 150 Eur mesačne s ohľadom na odporúčanie znalca ponechať vyšetovanému hospodárenie 5 Eur na deň a s ohľadom na ustanovenie Mesta Trenčín za opatrovníka, ktoré v prípade priznania niektorých štátnych sociálnych dávok vyšetovanému bude tieto spravovať a môcť mu odovzdávať v súdom povolenej výške.

27. Zároveň súd obligatórne v zmysle § 248 CMP v spojení s § 272 CMP rozhodol i o ustanovení opatrovníka osobe, o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony ktorej sa jedná, ktorý bude jeho zákonným zástupcom (§ 27 OZ) a určil mu rozsah jeho práv a povinností. Pri výbere opatrovníka súd postupoval podľa § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého ak sa za opatrovníka nemôže ustanoviť príbuzný fyzickej osoby ani iná osoba, ktorá spĺňa podmienky pre ustanovenie za opatrovníka, ustanoví súd za opatrovníka orgán miestnej správy, prípadne jeho zariadenie, ak je oprávnené vystupovať svojím menom. Z uvedeného ustanovenia vyplýva nasledovné záväzné poradie medzi subjektami, z ktorých má súd vyberať opatrovníka:

- príbuzná osoba,
- iná osoba, ktorá spĺňa podmienky pre ustanovenie opatrovníka,
- orgán miestnej správy alebo jeho zariadenie, ak je oprávnené vystupovať svojím menom (tzv. verejný opatrovník).

V prípade prvých dvoch subjektov je nevyhnutný súhlas s ich ustanovením za opatrovníka, nakoľko nemožno nikoho nútiť aby túto funkciu vykonával proti svojej vôli. To však neplatí u orgánu miestnej správy, pri ktorom sa už takýto súhlas nevyžaduje. V prejednanom prípade súd zisťoval okruh osôb, najmä z rodinného prostredia, ktoré by bolo možné ustanoviť za opatrovníka. Súhlas s opatrovníctvom prejavila matka vyšetovaného E. B., ktorú súd pribral ako účastníka do konania a vypočul na pojednávaní. Okresná prokuratúra Trenčín v návrhu neodporúčala ustanovenie E. B. za opatrovníka z dôvodu jej pravidelného požívania alkoholických nápojov. Nakoľko brat vyšetovaného O. B. sa dlhodobo zdržiava v zahraničí a nikto iný z blízkeho okolia vyšetovaného neprichádza v úvahu odporučila ustanoviť za opatrovníka Mesto Trenčín. Matka vyšetovaného E. B. na pojednávaní potvrdila, že si trochu dáva alkohol na nervy a energiu. Uviedla, že pije tvrdé, kupuje si také malé fľaštičky asi každý deň, liečená kvôli alkoholu nikdy nebola. Na otázku súdu, kedy matka vyšetovaného nepila týždeň nepretržite uviedla „To už dávno.“ Zároveň potvrdila, že pred pojednávaním užila alkohol, dala si asi tie dve malé fľaštičky. Okresná prokuratúra Trenčín ako navrhovateľ zotrvala s ohľadom na vyjadrenia E. B. na svojom návrhu ustanoviť za opatrovníka vyšetovanému Mesto Trenčín. Konštatovala, že keďže

matka vyšetřovaného uviedla, že denne užíva alkohol a je tak riziko, že ak nastane nečakaná situácia, ktorú bude potrebné promptne vyriešiť, môže nastať na strane matky zlyhanie. Taktiež je riziko, že by nepodávala riadne správy na súd. Navyiac samotný trestný čin nebezpečného vyhrážania v minulosti bol spáchaný voči matke vyšetřovaného. Iná vhodná osoba z rodinného prostredia osoby, o ktorej spôsobilosti na právne úkony sa koná nebola zistená. Vzhľadom na uvedené súd za opatrovníka, tzv. verejného opatrovníka, A. B. ustanovil Mesto Trenčín, v ktorom má A. B. trvalý pobyt, a to napriek nesúhlasu Mesta Trenčín s ustanovením za opatrovníka. Súd matku vyšetřovaného E. B. nepovažoval za osobu vhodnú na riadny zodpovedný výkon funkcie opatrovníka s ohľadom na jej pravidelnú konzumáciu alkoholu, kedy zároveň potvrdila, že nekontroluje užívanie liekov vyšetřovaného. Ustanovený opatrovník bude za opatrovanca konať v rozsahu jeho obmedzenia spôsobilosti na právne úkony. Opatrovník je zároveň povinný podávať súdu správy o obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony týkajúce sa jej zdravotného stavu, miesta jeho pobytu a o správe jeho majetku, resp. oznamovať súdu iné dôležité správy o obmedzenom v spôsobilosti na právne úkony vždy k 30.06. a k 31.12. príslušného kalendárneho roka. Po skončení svojej funkcie je opatrovník povinný do 30 dní súdu podať záverečný účet o správe majetku osoby obmedzenej spôsobilosti na právne úkony.

28. Podľa § 251 ods. 1 z. č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (CMP) trovy dôkazov platí štát.

29. O trovách štátu, ktoré vznikli štátu v súvislosti s vyplatením znaleckej odmeny, súd rozhodol v zmysle § 251 ods. 1 CMP, nakoľko trovy konania za znalecké dokazovanie platí v tejto veci štát.

30. Podľa § 52 z. č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (CMP), žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

31. Podľa § 57 CMP o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

32. Podľa § 58 CMP o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

33. O trovách konania rozhodol v zmysle § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Žiline (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 355 ods. 1, § 362 ods. 1 prvej vety CSP). Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody § 365 CSP a § 62 CMP) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje a e) podpis. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcim konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Odvolanie v zmysle § 365 ods. 1 CSP možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP). Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. Odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu. Odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný (§ 62, ods. 1, § 65 a § 66 ods. 1 CMP).